

OMT·WTO·BTO

STATYSTYKA TURYSTYKI - ZALECENIA

ŚWIATOWA ORGANIZACJA TURYSTYKI

Wykonano na Zlecenie Urzędu Kultury
Fizycznej i Turystyki w Warszawie

Tłumaczenie: Teresa Buczak

Ślad: Dział Wydawnictw Instytutu Turystyki

7710

796,5

STATYSTYKA TURYSTYKI - ZALECENIA

WSTĘP

W marcu 1993 Komisja Statystyczna Narodów Zjednoczonych przyjęła **Zalecenia do Statystyki Turystyki** opracowane przez WTO jako rezultat Konferencji Międzynarodowej nt Statystyki Podróży i Turystyki. Otrzymała się ona w Ottawie w czerwcu 1991 roku, a została zorganizowana wspólnie przez WTO i rząd Kanady. Obecny raport stanowi skróconą wersję owych zaleceń.

Przyjęcie tych zaleceń stanowi kamień milowy w doskonaleniu statystyki turystyki i porównywalności danych na poziomie międzynarodowym.

Turystyka ma wielkie możliwości przyszłego wzrostu oraz doznaje gruntownych przemian w swym charakterze i znaczeniu. Wymagania wobec statystyki turystyki rozszerzają się w ogromnym stopniu. Nie tylko administracja państwowa każdego kraju oczekuje specjalistycznych danych, lecz to samo dotyczy wielu grup, takich jak przemysł, organizacje przemysłowe, społeczności lokalne i uczelnie.

Przyjęcie wspólnego języka w statystyce turystyki przez rządy państw oraz branżę turystyczną zwiększy wiarygodność przemysłu turystycznego w wielu krajach świata.

POJĘCIA I FORMY TURYSTYKI

Turystyka obejmuje działalność osób podróżujących i pozostających poza swym codziennym środowiskiem nie dłużej niż jeden rok, w celach wypoczynkowych, służbowych lub innych celach turystycznych.

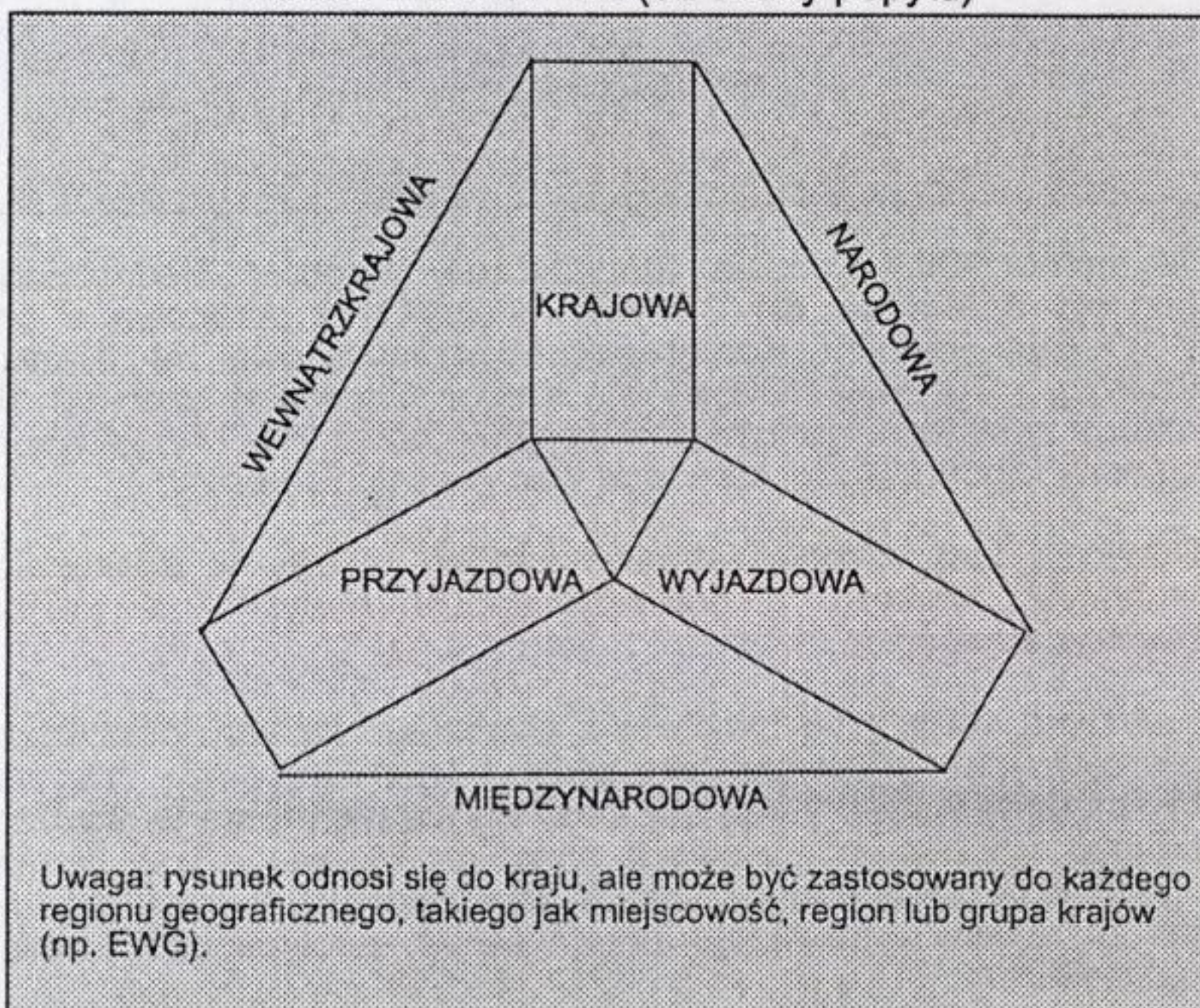
FORMY TURYSTYKI

W odniesieniu do danego kraju możemy wyróżnić następujące formy turystyki:

- a) **turystyka krajowa:** podróże mieszkańców po własnym kraju
- b) **turystyka przyjazdowa:** przyjazdy do kraju osób mieszkających stale poza nim
- c) **turystyka wyjazdowa:** wyjazdy mieszkańców danego kraju do innych krajów (za granicę)

Te trzy podstawowe formy turystyki rozmaicie zestawione dają w efekcie następujące kategorie turystyki:

FORMY TURYSTYKI (od strony popytu)

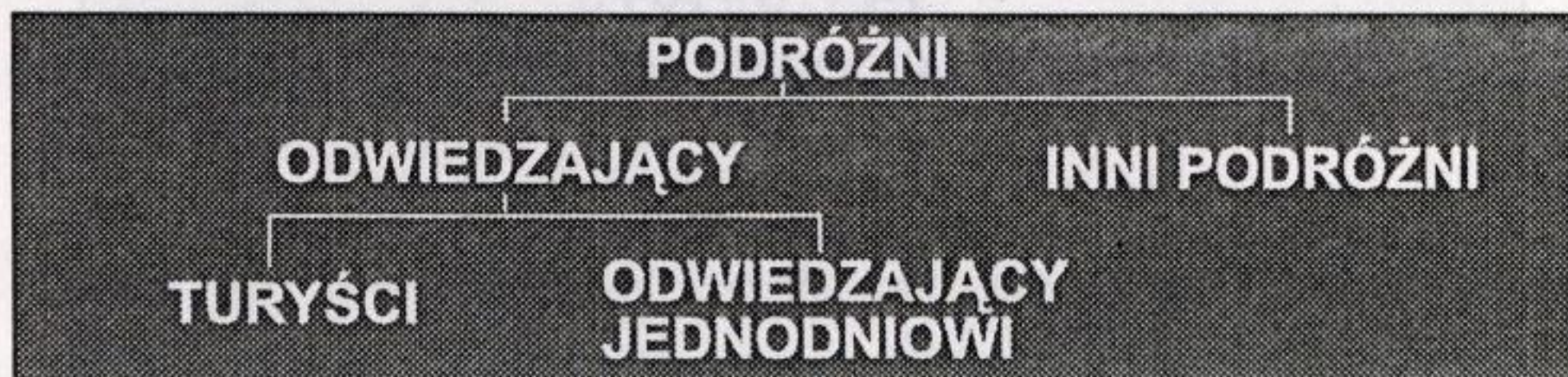

- **Turystyka wewnątrz krajowa**, która obejmuje turystykę krajową i turystykę przyjazdową
- **Turystyka narodowa**, która obejmuje turystykę krajową i turystykę wyjazdową
- **Turystyka międzynarodowa**, na którą składają się turystyka przyjazdowa i wyjazdowa.

Termin "krajowy" użyty w kontekście turystyki różni się od jego użycia w kontekście finansów państwa. "krajowy" w kontekście turystycznym zachowuje swe właściwe znaczenie i odnosi się do mieszkańców podróżujących po własnym kraju. W kontekście finansów państwowych termin ten odnosi się do turystyki krajowej jak i turystyki przyjazdowej.

PODSTAWOWE JEDNOSTKI STATYSTYCZNE W TURYSTYCE

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie słowa "turystyka" są określane mianem odwiedzających.

Jak pokazano niżej, odwiedzających klasyfikuje się do celów statystyki turystycznej zgodnie z podstawowymi formami turystyki.

ODWIEDZAJĄCY MIĘDZYNARODOWI

Do celów statystycznych terminem "odwiedzający międzynarodowy" określa się "każdą osobę, która podróżuje do kraju nie będącego miejscem jej stałego pobytu na okres nie przekraczający 12 miesięcy, przy czym głównym celem wizyty nie jest podjęcie działalności zarobkowej w odwiedzanym kraju".

Odwiedzający międzynarodowi dzielą się na:

TURYSTÓW

Odwiedzający, którzy spędzają co najmniej jedną noc w publicznych bądź prywatnych obiektach noclegowych w odwiedzanym kraju.

ODWIEDZAJĄCYCH JEDNODNIOWYCH

Odwiedzający, którzy nie nocują w publicznych bądź prywatnych obiektach noclegowych w odwiedzanym kraju. Definicja ta obejmuje uczestników rejsów przybywających do danego kraju statkiem wycieczkowym, jeżeli każdy nocleg spędzają na statku, nawet jeśli statek pozostaje w porcie przez kilka dni. Do tej grupy zalicza się również właścicieli i pasażerów jachtów oraz członków grup turystycznych podróżujących pociągami i nocujących w wagonach.

ODWIEDZAJĄCY KRAJOWI

Do celów statystycznych terminem "odwiedzający krajowy" określa się "każdą osobę mieszkającą w danym kraju, która podróżuje do innej miejscowości w tym kraju przebywając poza swoim codziennym środowiskiem przez okres nie przekraczający 12 miesięcy, przy czym głównym celem wizyty nie jest podjęcie działalności zarobkowej w odwiedzanej miejscowości".

Odwiedzający krajowi dzielą się na:

TURYSTÓW

Odwiedzający, którzy spędzają co najmniej jedną noc w publicznych bądź prywatnych obiektach noclegowych w odwiedzanej miejscowości.

ODWIEDZAJĄCYCH JEDNODNIOWYCH

Odwiedzający, którzy nie nocują ani w publicznych ani w prywatnych obiektach noclegowych w odwiedzanej miejscowości.

KLASYFIKACJA POPYTU TURYSTYCZNEGO

CEL WIZYTY

W TURYSTYCE PRZYJAZDOWEJ, WYJAZDOWEJ I KRAJOWEJ

1. Wypoczynek, rekreacja i wakacje
2. Odwiedziny u znajomych i krewnych
3. Sprawy zawodowe, interesy
4. Zdrowie
5. Religia /pielgrzymki
6. Inne

DŁUGOŚĆ POBYTU

Liczba noclegów

Odwiedzający jednodniowi	:0
Turyści	: od 1 do 3
	: od 4 do 7
	: od 8 do 28
	: od 29 do 91
	: od 92 do 365

MIEJSCE WYJAZDU I MIEJSCE PRZEZNACZENIA

W turystyce przyjazdowej zaleca się klasyfikować odwiedzających raczej ze względu na kraj zamieszkania niż narodowość.

KLASYFIKACJA ZE WZGLĘDU NA MIEJSCE ZAMIESZKANIA LUB PRZEZNACZENIA

Do celów statystycznych każde państwo powinno opracować system klasyfikacji regionów stanowiących cel podróży w obrębie danego kraju, gdyż są to bardzo ważne dane dla zbiorowości lokalnych.

ŚRODKI TRANSPORTU

KOMUNIKACJA POWIETRZNA

Loty regularne
Loty czarterowe
Inne

KOMUNIKACJA WODNA

Linie pasażerskie
Statki wycieczkowe
Inne

KOMUNIKACJA LĄDOWA

Kolej
Autobusy i inne środki publicznego
transportu drogowego
Samochody prywatne (do 8 miejsc)
Pojazdy wynajęte
Inne środki transportu lądowego

TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE

OBIEKTY ZAKWATEROWANIA ZBIOROWEGO

HOTELE I INNE OBIEKTY HOTELARSKIE

Hotele
Inne obiekty hotelarskie

OBIEKTY SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA

Sanatoria itp obiekty
Wakacyjne obozy pracy
Miejsca do spania w
publicznych środkach
transportu

INNE TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE

Kempingi, pola namiotowe
Inne obiekty zbiorowego
zakwaterowania

PRYWATNE TURYSTYCZNE MIEJSCA NOCLEGOWE

PRYWATNE TURYSTYCZNE MIEJSCA NOCLEGOWE

Drugie domy
Pokoje wynajęte przy rodzinie
Mieszkanie wynajęte od osób
prywatnych bądź w agencjach
Zakwaterowanie w
mieszkaniach krewnych i
znajomych bez opłaty
Inne kwatery prywatne

WYDATKI W TURYSTYCE

Wydatki turystyczne definiuje się jako "całkowite wydatki konsumpcyjne poczynione przez odwiedzającego i w jego imieniu w czasie jego podróży i pobytu w miejscu docelowym"

PŁATNOŚCI W TURYSTYCE MIĘDZYNARODOWEJ

TURYSTYKA PRZYJAZDOWA

Przychody z turystyki międzynarodowej są określane jako "wydatki odwiedzających międzynarodowych łącznie z płatnościami na rzecz przewoźników odwiedzanego kraju z tytułu przejazdów międzynarodowych. Powinny one również obejmować wszystkie przedpłaty na dobra i usługi konsumowane w kraju docelowym. W praktyce należą do nich również przychody od odwiedzających jednodniowych poza przypadkami, które są na tyle istotne aby usprawiedliwić ich wyodrębnienie. Zaleca się dla zachowania zgodności bilansów płatniczych z wytycznymi MFW, oddzielne klasyfikowanie przychodów z przewozów międzynarodowych".

Przychody z tytułu przewozów międzynarodowych są określane jako "wszelkie opłaty u przewoźników zarejestrowanych w danym kraju dokonywane przez cudzoziemców, bez względu na to czy podróżują oni do tego kraju czy też nie". Kategoria ta odpowiada "innym usługom transportowym, pasażerskim, kredytem" ze standartowego formularza MFW.

TURYSTYKA WYJAZDOWA

Wydatki na turystykę międzynarodową są określane jako "wydatki konsumpcyjne poczynione za granicą przez mieszkańców danego kraju łącznie z płatnościami na rzecz obcych przewoźników z tytułu przejazdów międzynarodowych. W praktyce należą do nich także wydatki mieszkańców danego kraju podróżujących za granicę na jeden dzień poza przypadkami, które są na tyle istotne aby usprawiedliwić ich wyodrębnienie. Zaleca się dla zachowania zgodności bilansów płatniczych z wytycznymi MFW, oddzielne klasyfikowanie wydatków z przewozów międzynarodowych".

Wydatki z tytułu przewozów międzynarodowych są definiowane jako "wszelkie opłaty płacone przewoźnikom zarejestrowanym za granicą przez jakąkolwiek osobę mieszkającą w kraju rejestrującym wydatki". Kategoria ta odpowiada "innym usługom transportowym, pasażerskim, debetom" ze standartowego formularza MFW.

KLASYFIKACJA WYDATKÓW TURYSTYCZNYCH

1. Pakiety turystyczne
2. Noclegi
3. Żywność i napoje
4. Transport
5. Rekreacja, sport, kultura
6. Zakupy
7. Inne

KLASYFIKACJA DÓBR I USŁUG TURYSTYCZNYCH

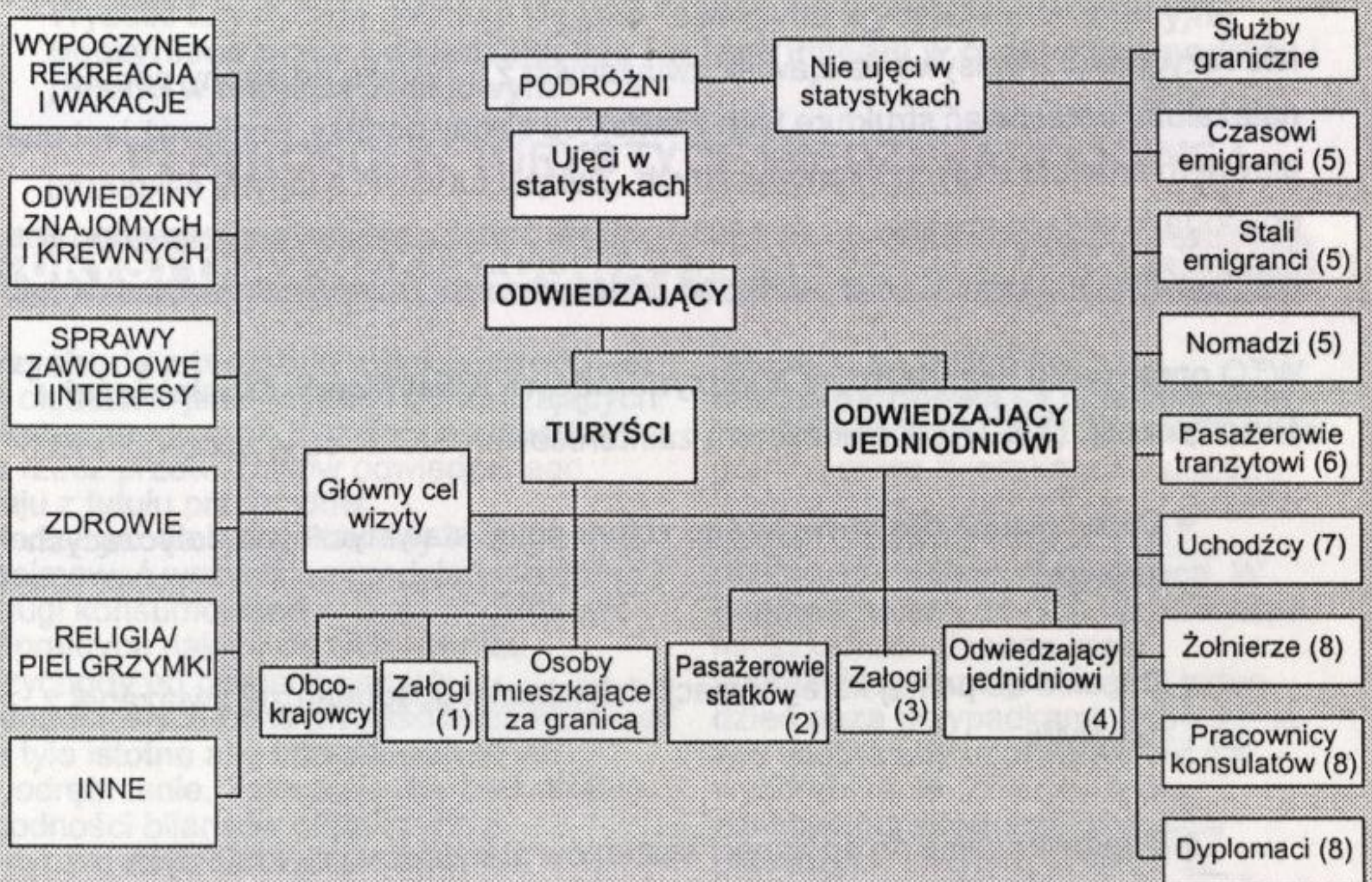
Nie rezygnując z opisywania zjawisk związanych z turystyką od strony popytu należałoby opracować strukturę tych zjawisk od strony podaży, ponieważ jest ona głównym źródłem danych ekonomicznych. Związki turystyki z innymi sektorami gospodarki oraz znaczenie może być właściwie ocenione dzięki włączeniu jej w jednolity system statystyczny oparty na podaży.

WTO opracowała **Standartową Międzynarodową Klasyfikację Działalności Turystycznej (SICTA)**. Przedmiotem zainteresowań SICTA są w szczególności:

- Opracowanie obszerniejszego zbioru pojęć statystycznych dotyczących turystyki
- Dążenie do pełnej kategoryzacji działalności gospodarczej związanej z turystyką
- Doprowadzenie do spójności systemów statystycznych krajowych i międzynarodowych
- Dostarczanie kadrom turystycznym wiedzy na temat produktów i usług turystycznych, warunków panujących na rynku i w branży
- Dostarczanie powiązań statystycznych pomiędzy stroną podażową (usługi, dochody, koszty) i stroną popytową (wydatki, potrzeby, preferencje)
- Umożliwienie określenia warunków bilansu płatniczego oraz udziału turystyki w międzynarodowej wymianie handlowej.

SICTA została przyjęta przez Komisję Statystyczną Narodów Zjednoczonych w marcu 1993 jako klasyfikacja wstępna. SICTA została włączona do raportu dotyczącego **Zaleceń do Statystyki Turystyki** opublikowanego wspólnie przez Departament Statystyki przy ONZ oraz WTO. Egzemplarze pełnej wersji raportu można otrzymać składając zamówienia do WTO.

KLASYFIKACJA PODRÓŻNYCH MIĘDZYNARODOWYCH

1. Załogi samolotów lub statków, które korzystają z zakwaterowania na lądzie w odwiedzanym kraju.

2. Osoby, które przybywają do danego kraju na pokładzie statku wycieczkowego (wg definicji Międzynarodowej Organizacji Morskiej IMO 1965), które nocują na pokładzie i przez jeden lub kilka dni wychodzą na ląd.

3. Członkowie załogi nie mieszkający w odwiedzanym kraju, którzy w ciągu dnia przebywają na lądzie.

4. Podróżni, którzy przyjeżdżają w celach wypoczynkowych, zawodowych lub innych celach turystycznych i wyjeżdżają w tym samym dniu, włączając podróżujących tranzytem i przebywających w danym kraju krócej niż jeden dzień.

5. Definicja zgodna z wytycznymi do Statystyki Migracji Międzynarodowych (ONZ 1980).

6. Osoby które nie opuszczają strefy tranzytowej w porcie lotniczym lub morskim, włączając w to przejazdy między lotniskami lub portami.

7. Zgodnie z definicją zaproponowaną przez Wysoką Komisję ds Uchodźców przy ONZ, 1967.

8. Osoby które podróżują z kraju na placówkę w innym kraju (i vice-versa) włączając w to służbę i osoby na utrzymaniu, towarzyszące im lub do nich jadące.

